

LESY ČESKÉ REPUBLIKY, S.P., Ředitelství Hradec Králové

Přemyslova 1106/19, Nový Hradec Králové, Hradec Králové 500 08, tel. +420956999111,

lesy@lesy-cr.cz; lesy-cr@lesy-cr.cz; podatelna@lesy-cr.cz, ID DS: e8jcfns

**Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 1442/65
100 10 Praha 10**

VÁŠ DOPIS ZN.
MZP/2022/620/1746

ČÍSLO JEDNACÍ
LCR099/15/000979/2022

SPISOVÁ ZNAČKA
LCR0023156/2019

DATUM
22.12.2022

VYŘIZUJE
Ing. Svobodová Jana

TELEFON
956 999 421

GSM

FAX

E-MAIL
Jana.Svobodova1@lesy-cr.cz

Námítky k záměru na vyhlášení NP Křivoklátsko

Lesy České republiky, s.p., se sídlem Přemyslova 1106/19, Nový Hradec Králové, 500 08 Hradec Králové, IČO: 421 96 451, zapsaný v obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Hradci Králové, oddíl AXII, vložka 540 (dále jako „LČR“), jako právnická osoba, které je svěřeno nakládání s lesy ve vlastnictví státu, předkládají dle ustanovení § 40 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“), jako vlastník nemovitostí dotčený navrhovanou ochranou, námítky k záměru na vyhlášení Národního parku Křivoklátsko (dále jen „NP Křivoklátsko“).

Námítka vůči navržené kategorii

- **Definice navržené kategorie dle ustanovení § 15 odst. 1 ZOPK je v zásadním rozporu se skutečným stavem převážné části vyhlášeného území NP Křivoklátsko.**

ZOPK definuje v ustanovení § 15 odst. 1 národní park jako: „Rozsáhlá území s typickým reliéfem a geologickou stavbou a převažujícím výskytem přirozených nebo člověkem málo pozměněných ekosystémů, ...“.

S ohledem na skutečnost, že území navrhované k vyhlášení NP Křivoklátsko zaujímají převážně lesní ekosystémy, které jsou minimálně posledních 250 let soustavně lesnický

Lesy České republiky, s.p., se sídlem Přemyslova 1106/19, Nový Hradec Králové, Hradec Králové, PSČ 500 08

Spisová značka AXII 540 vedená u rejstříkového soudu v Hradci Králové, IČ: 42196451, DIČ: CZ42196451

Lesy České republiky, s.p., jsou držitelem osvědčení o účasti v certifikaci lesů, loga PEFC (08-2101/0001) a certifikátu C-o-C.

obhospodařovány, je zřejmé, že se **nejedná o přirozené a člověkem málo ovlivněné či pozměněné ekosystémy**. Toto tvrzení lze doložit na základě několika historických dokladů, stanoviska Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd, současného stavu lesních porostů dle evidence LČR (Lesní správy Křivoklát) a hodnocením přirozenosti lesních porostů v území národních přírodních rezervací (NPR).

- Stanovisko Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd (Lesnická charakteristika návrhu na vytvoření NP Křivoklátsko, Šviha V. a kol., Sborník referátů odborného semináře ČLS „Křivoklátské lesnictví pro třetí tisíciletí“, Roztoky u Křivoklátu, 13. - 14. 5. 2010) k záměru vyhlášení NP Křivoklátsko v roce 2010 (současný návrh zahrnuje všechna tehdy posuzovaná území, k nimž je novým návrhem přiřčleněno cca 14 km² pozemků).

Na dotčeném území bylo dle tehdy platné vyhlášky č. 60/2008 Sb., o plánech péče, označování a evidenci chráněných území (zrušeno vyhláškou č. 64/2011 Sb.) zjištěno následující zastoupení stupňů přirozenosti: les původní - 0 %, les přírodní - 0 %, les přírodě blízký - 13 %, les kulturní - 42 %, les nepůvodní - 45 %.

- Současný stav lesních porostů dle evidence LČR (Lesní správy Křivoklát)

V současné době je na dotčeném území zastoupení 27,94 % smrku ztepilého a 11,28 % borovice lesní. Porosty s větším zastoupením smrku vznikly především v důsledku zničení rozsáhlejších lesních porostů holožirem bekyně mnišky. V letech 2020 a 2021 bylo obnoveno cca 84,5 % plochy listnatými dřevinami a jedlí a cca 15,5 % plochy smrkem, borovicí a modřínem. Průměrná velikost holé seče vzniklé z úmyslné těžby byla 0,28 ha. Na základě uvedených faktů je tedy zřejmé, že LČR svou činností dále zlepšují biodiverzitu lokality a mění druhové složení porostů ve prospěch dřevin přirozené druhové skladby.

- Hodnocení přirozenosti lesních porostů v území národních přírodních rezervací (NPR)

Navrhované území NP Křivoklátsko je v rozsahu 8,34 % v překryvu s maloplošnými zvláště chráněnými územími. Nejcennější území náleží do národních přírodních rezervací (NPR), které jsou dle zákona definovány jako území mimořádných přírodních

hodnot vázaných na významné a jedinečné ekosystémy v národním či mezinárodním měřítku. Dle vyhodnocení přirozenosti lesních porostů uvedeného v aktuálně platných plánech péče se ani na těchto územích nevyskytují lesy původní. V NPR Týřov byly vylišeny lesy přírodní (nejméně lidskou činností ovlivněny porosty) na výměře cca 88 ha z celkové výměry lesních pozemků 409 ha a v NPR Vůznice nebyly lesy přírodní vylišeny žádné. Jako lesy nejméně ovlivněné lidskou činností byly v NPR Vůznice vylišeny pouze lesy přírodě blízké na výměře cca 153 ha z 212 ha lesních pozemků.

„Les přírodě blízký - les, jehož dřevinná skladba odpovídá převážně poměrům stanovištním, avšak prostorová struktura i dřevinná skladba je jednodušší než v původním lese. Tyto porosty vznikaly pod vlivem člověka a jejich stav mohl být docílen i vědomě člověkem. Dlouhodobě docházelo k usměrňování jejich vývoje a stopy tohoto usměrňování jsou dosud patrné (odvoz odumřelého dříví, těžba dříví, výchovné zásahy apod.). Ekvivalenty v cizích jazycích - anglicky near-natural forest; německy der naturnahe Wald.

(VRŠKA, HORT, 2002)

Les přírodní (syn. přirozený) - les vzniklý přírodními procesy, avšak člověkem v minulosti ovlivňovaný (zejména toulavou těžbou a pastvou, nikoliv sadbou nebo sítí). Jeho dřevinná skladba i prostorová a věková struktura převážně odpovídají stanovištním poměrům, pomístně se mohou odchylovat, např. vlivem samovolného vývoje, který proběhl v pozměněných podmínkách (např. po vyklučení části lesů ve středověku a jejich dlouhodobém ponechání samovolnému vývoji, dlouhodobým vlivem vyšších stavů zvěře apod.). Ekvivalenty v cizích jazycích - anglicky natural forest; německy der Naturwald.

(VRŠKA, HORT, 2002)“

Z výše uvedených podkladů je zřejmé, že ani z hlediska přirozenosti nejcennějších ekosystémů na řešeném území nelze mluvit o ekosystémech přirozených (původních) a současně pouze velmi malou část dotčeného území lze vyhodnotit jako území málo ovlivněná činností člověka.

Předmět ochrany

 V záměru na vyhlášení NP Křivoklátsko se uvádí, že: „*Předmětem ochrany Národního parku Křivoklátsko (dále jen „národní park“) je rozsáhlý vnitrozemský komplex převážně listnatého lesa nižších poloh s velkým podílem přirozených či lidskou činností málo ovlivněných ekosystémů, s výrazně vyvinutým údolím a vrcholovým fenoménem řeky Berounky a jejích přítoků v různých podobách, a mimořádně vysokou rozmanitostí živé i neživé přírody na všech hierarchických úrovních.*“ **S uvedeným tvrzením se nelze ztotožnit, o čemž je podrobněji pojednáno výše. Uvedené předměty ochrany, přirozené ekosystémy, nejsou v území doloženy vůbec a člověkem málo ovlivněné ekosystémy jsou doloženy jen na velmi malé části dotčeného území (na území již vyhlášených maloplošných zvláště chráněných území, která jsou dostatečným nástrojem k jejich ochraně).**

Dlouhodobé cíle ochrany

 Ze záměru na vyhlášení NP Křivoklátsko vyplývá, že jedním z dlouhodobých cílů je: „*Dosáhnout zachování anebo obnovy přírodních lesních ekosystémů v jejich přirozené dynamice v souvislém, uceleném a plošně významném komplexu lesů*“.

Uvedený cíl koresponduje s navrhovanou kategorií národního parku, kdy převážná část národního parku směřuje k ponechání území samovolnému vývoji. Nelze sice zcela vyhodnotit, jak velké území bude ponecháno přirozenému vývoji, protože návrh zonace nebyl předložen a její vymezení má být řešeno až následovně, lze však předpokládat, že snahou orgánu ochrany přírody bude dodržení definice cílů uvedených v zákoně a jako bezzásahová zóna bude určena „převážná“ = „převažující“ část NP, tudíž více než 50 % dotčeného území.

LČR s tímto cílem nemohou souhlasit, protože tyto cíle budou mít zásadní negativní vliv na zachování biodiverzity, na ochranu a obnovu lesa, na ekonomickou a sociální situaci v regionu a zároveň na eliminaci velkého množství nejpřirozenějšího obnovitelného zdroje energie a stavebního materiálu.

- Zachovalost lesních ekosystémů a na nich vázaná biologická rozmanitost je výsledkem soustavné šetrné hospodářské činnosti. Zásadní změna v tomto přístupu by s velkou pravděpodobností vedla ke změně těchto systémů a vymizení některých druhů vázaných na dosavadní hospodářskou činnost.
- Hrozí nebezpečí rozvrácení porostů ponechaných k samovolnému vývoji se zastoupením smrku - zastoupení smrku v předmětném území je 28 %. Při zahrnutí porostů se zastoupením smrku do režimu bezzásahovosti hrozí reálné riziko napadení těchto porostů lýkožroutem smrkovým a jejich následné rozvrácení. Vzhledem k bionomii tohoto druhu a současným znalostem o jeho rozšiřování (aktivní a pasivní způsoby) **hrozí reálné nebezpečí poškození smrkových porostů ve vlastnictví fyzických a právnických osob sousedících s navrhovaným NP Křivoklátsko, a s tím související vznik škody na jejich majetku.**
- Při ponechávání velkého množství dřevní hmoty na lokalitě hrozí **zvýšené nebezpečí vzniku a šíření požáru**, nejen s ohledem na skutečnost, že se jedná především o lesy ve 3. vegetačním stupni, ale i s ohledem na rekreační vytíženost oblasti. Ponechávaná dřevní hmota představuje hořlavý materiál, v němž se požáry prakticky nekontrolovatelně šíří, a současně je i významnou překážkou v uhašení již vzniklého požáru. Pro podporu těchto tvrzení lze využít (poměrně nedávných) zkušeností z požáru v NP České Švýcarsko, který je co do přírodních podmínek nejbližše srovnatelným s navrhovaným NP Křivoklátsko.
- Ztráta cca 2 200 ha genových základen s vysoce kvalitním reprodukčním materiálem listnatých dřevin povede ke snížení množství kvalitního reprodukčního materiálu, případně až k nedostatku tohoto materiálu pro daný region.
- Omezení provádění lesnických činností v bezzásahových územích znamená zmenšení pracovní nabídky pro místní obyvatele pracující v lesním hospodářství i pro společnosti

zajišťující provádění lesnických činností. Nezanedbatelné je i omezení možnosti využití dřevní hmoty k otopu pro místní obyvatele.

- Ponechání velké části lesních porostů samovolnému vývoji povede k zásadnímu snížení využití obnovitelného zdroje energie a stavebního materiálu nejen pro místní obyvatele, ale i pro celý dotčený region.

Stanovisko LČR k současnému stavu lokality v souvislosti s hospodářskou činností

Současný stav cenných lesních ekosystémů Křivoklátska byl dosažen dlouhodobými citlivými a přírodě blízkými polyfunkčními lesnickými přístupy. V oblasti dotčené záměrem vyhlášení NP Křivoklátsko se nenachází již od 17. stol. žádný přírodní (původní) les. Pouze 13 % plochy lesa je lesem přírodě blízkým. Vysoká biodiverzita území a velké množství zvláště chráněných druhů je neoddelitelně spojeno s vytvářením podmínek pro jejich existenci právě hospodářskou činností.

LČR spolupracují s příslušnými orgány ochrany přírody a neustále zlepšují stav lesních porostů. K umělé obnově porostů je v současnosti navrženo 17 druhů dřevin přirozené druhové skladby, z toho cca 80 % listnáčů a jedle. Přirozená obnova je pak plánována s ohledem na podporu dřevin přirozené druhové skladby.

LČR při svém hospodaření vždy zohledňují všechny ekologické i socio-ekonomické funkce lesa. Svůj zájem na harmonizaci hledání způsobů polyfunkčního hospodaření v lesích Křivoklátska LČR projevily již jako spoluzakladatelé Lesnického parku Křivoklátsko v roce 2010.

Závěr:

Navrhované území NP Křivoklátsko je v rozsahu 47,99 % v překryvu s I. zónou a v rozsahu 43,43 % s II. zónou CHKO Křivoklát, zároveň 86,43 % rozlohy navrhovaného NP Křivoklátsko zaujímají ptačí oblasti a 17,31% evropsky významné lokality. Na 8,34 % se nachází maloplošná zvláště chráněná území. Celá lokalita je součástí CHKO Křivoklát a většina porostů je zahrnuta do lesnického parku Křivoklát. Všechny přírodní fenomény jsou již dostatečně chráněny

z legislativního hlediska soustavou maloplošných a velkoplošných zvláště chráněných území, evropsky významných lokalit a ptačích oblastí. Stav lokality se zlepšuje z hlediska ochrany přírody a zároveň jsou zachovány v maximální míře všechny sociální i ekonomické požadavky občanů. Vyhlášení NP Křivoklátsko by mělo negativní dopad ve formě ztížené přístupnosti lesů pro místní obyvatele, a naopak by vedlo ke zvýšení zájmu o zájezdovou turistiku po národních parcích, což by mělo za následek zvýšené zatížení prostředí i okolí. Stejně negativní dopady řeší v současnosti jiné národní parky v České republice. S vyhlášením NP Křivoklátsko souvisí i změna subjektu spravujícího předmětné území. Při vyhlášení NP Křivoklátsko by současně musela vzniknout Správa Národního parku Křivoklátsko, která by svojí působností spadala pod Ministerstvo životního prostředí. V této souvislosti je nutné upozornit, že každá správa národního parku je do značné míry závislá na v současnosti silně deficitním státním rozpočtu, zatímco LČR ochranu území hradí z vlastních provozních zdrojů státního podniku.

Po zvážení všech výše uvedených skutečností LČR konstatují, že stávající ochrana dotčeného území (CHKO Křivoklátsko) je dostatečná a představuje vyvážený prostor mezi náležitým zajištěním potřeb ochrany přírody a sledováním a naplňováním i jiných veřejných zájmů, včetně potřeb regionálních, stránky ekonomické či sociální a naplňování principů trvale udržitelného hospodaření v krajině.

Ing. Dalibor Šafařík, Ph.D.

generální ředitel

Lesy České republiky, s.p